

**UCHWAŁA NR VII/23/9/2026
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 9 lutego 2026 r.

**w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego upamiętnienia powstania Niezależnego Zrzeszenia
Studentów w 45. rocznicę jego rejestracji – 17 lutego 1981 roku**

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2025 roku, poz. 581 z późn. zm.) w związku z § 18 a ust. 2 pkt 4 Statutu Województwa Śląskiego (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 roku, poz. 6351 z późn. zm.)

**Sejmik Województwa Śląskiego
uchwala:**

§ 1. Przyjmuje się oświadczenie dotyczące upamiętnienia powstania Niezależnego Zrzeszenia Studentów w 45. rocznicę jego rejestracji 17 lutego 1981 roku, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Śląskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Jacek Jarco

Oświadczenie
dotyczące upamiętnienia powstania Niezależnego Zrzeszenia Studentów
w 45. rocznicę jego rejestracji – 17 lutego 1981 roku

Z okazji 45. rocznicy rejestracji Niezależnego Zrzeszenia Studentów Sejmik Województwa Śląskiego wyraża najwyższe uznanie dla jego twórców oraz członków. Masowe strajki robotnicze, które w sierpniu 1980 roku ogarnęły Polskę, stanowiły moment przełomowy w dziejach naszego kraju. Obudziły one głęboką potrzebę wolności i niepodległości, szczególnie silnie odczuwaną w środowisku studenckim.

Za oficjalną datę narodzin Niezależnego Zrzeszenia Studentów uznaje się 17 lutego 1981 roku. Tego dnia władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w wyniku czterotygodniowego strajku studentów, wyraziły zgodę na rejestrację Zrzeszenia, choć jego działalność faktycznie rozpoczęła się już jesienią 1980 roku. W województwie katowickim najsilniejsze struktury NZS funkcjonowały w latach 1980-1981 na Uniwersytecie Śląskim i Politechnice Śląskiej, a także w Śląskiej Akademii Medycznej oraz Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Studenci domagali się zwiększenia samorządności uczelni wyższych, zmian w programach nauczania, tworzyli niezależną kulturę, wydawali prasę wolną od cenzury, walczyli o wolność słowa oraz uwolnienie więźniów politycznych.

Wraz z wprowadzeniem stanu wojennego stowarzyszenie zostało zdelegalizowane, a jego działacze byli szykanowani i internowani. W wielu przypadkach usuwano ich ze studiów. Największa fala prześladowań – w porównaniu z innymi regionami kraju – dotknęła pracowników naukowych oraz studentów i studentki w województwie katowickim. Do końca 1982 roku internowano ponad 90 studentów uczelni górnośląskich, w większości związanych z NZS.

W styczniu 1982 roku Niezależne Zrzeszenie Studentów zostało formalnie zdelegalizowane. Dopiero po latach wytrwałej walki, licznych postępowań sądowych i kolejnych strajków, organizacja odzyskała legalny status – 22 września 1988 roku.

Zaangażowanie i poświęcenie całej generacji młodych ludzi, którzy poprzez działalność w NZS włączyli się w życie publiczne, w istotny sposób przyczyniły się do obalenia systemu komunistycznego w Polsce. Po roku 1989 wielu z nich odegrało znaczącą rolę w budowie demokratycznego państwa, podejmując odpowiedzialność za kształt III Rzeczypospolitej jako liderzy ugrupowań politycznych, samorządów oraz instytucji życia gospodarczego, naukowego i kulturalnego.

W 45. rocznicę rejestracji Niezależnego Zrzeszenia Studentów Sejmik Województwa Śląskiego oddaje hołd jego twórcom, członkom oraz kontynuatorom idei tego ruchu, wyrażając najwyższe uznanie dla ich odwagi, determinacji i wierności ideałom wolności.

Z uznaniem podkreślamy ich trwały wkład w kształtowanie współczesnego oblicza województwa śląskiego oraz całej Polski.